

N:o 5.

Redaktör och utgifvare: **FRANS J. HUSS.**
Expedition: Hötorget 6, 1 tr. upp öfv. gård.

Stockholm den 1 Mars 1888.

Pris: Helt år 5 kr., Lösnr 25 öre.
Bilagan I 75 öre.

Årg. 8.

Teaterfrågan.

I.

Det har blifvit en publicistisk vana att under denna rubrik behandla frågan om de kungliga teatrarna, och detta har sin goda förklaringsgrund deri att just dessa teatrar odla och representera den sceniska och musikaliska konsten i högre mening. Benämningen kungliga teatrar kan man därför också med skäl utbyta mot namnet nationalteatrar just af det skäl, att dessa scener såsom den högre konstens härdar och hem är för den nationela konst- och allmänbildningen af ett värde, som endast kan underskattas af okunnigheten och en ensidig, teaterfientlig åskådning. Det vore därför i den högre odlingens intresse, och vare sig det gäller inhemsk eller utländsk konst, om de kungliga teatrarna, hvilka borde kunna till sina scener samla våra främsta lyriska och dramatiska förmågor, i hela vårt land betraktades såsom en andlig nationalegendom. Då skulle icke, såsom nu beklagligen är fallet, den materiella frågan om dessa teatrar ekonomiska understöd af landets representanter inom riksdagen behandlas på det sätt, som under de senare åren varit vanligt. Vid sista riksdagen var det ju endast med en röstpluralitet af 2 röster som det behöfliga och, i jämförelse med den subvention, som andra hufvudstäders förnämsta scener åtnjuta af staten, ingalunda öfverdrifna penningeunderstöd beviljades, som då räddade vår sekelgamla opera och förnämsta dramatiska scen — för ett år. Det är alldeles gifvet, att då riksdagen långt ifrån att anse som en hederssak ett permanent beviljande af understöd för en konstanstalt af så stor estetisk betydelse för hela landet, i stället årligen så godt som sätter knifven å strupen på densamma, — det är gifvet att under sådana förhållanden af en osäker existens för teatrarna dess styrelses

verksamhet måste förklaras och de artister, som af desamma hafva sin utkomst och som för teatrarna äro af vigt att få behålla, hafva svårt att binda sig vid en så fallfärdig inrättning då bättre och stadigare existensvilkor för dem erbjudas på annat håll. Följderna i den riktningen ha ej heller uteblifvit, hvilket en hvar känner.

För att betrygga de kungliga teatrarne framtid har nu regeringen på finansministerns föredragning till riksdagen framställt att dessa teatrar verksamhet må fortgå å såväl den Stora som den Dramatiska teatern under tre spelår, räknadt från den 1 nästkommande Juli. I följd häraf äskas dels att det ordinarie anslaget af 60,000 kr. och kreditivet af 25,000 kr. måtte uppföras på nästa års stat, dels att till gäldande af utbetalade kostnader för skyddsåtgärder mot eldfara måtte anvisas 32,750 kr. Finansministern anser, att genom teaterverksamhetens betryggande för längre tid än ett år väsentliga besparingar kunna vinnas enär direktionen då kan vid engagementen betinga sig »i ekonomiskt hänseende fördelaktigare vilkor». Häri ligger otvifvelaktigt en afsevärd sanning, likasom i så många andra afseenden teatrarne betryggande för flere år måste lända dem till fördel och underlätta ledningen af dem. Särskildt i afseende på bygnadsfrågan har en tidsfrist af tre år en ganska stor betydelse, då härmed beredes tillräckligt rådrum för lösande af denna fråga, hvilken af somliga tillmätas så stor vigt, att t. ex. hr Waldenström vid förra riksdagen ansåg det vara bättre att genom vägradt anslag dräpa teatrarne, än att man skulle få spela på de nu varande kungl. teatrarna, dem hr W. med säkerhet trodde skola stå i ljusan låga innan påföljande riksdag. Herr W:s farhåga, den angifna grunden för hans votum har, gud ske lof, ej besannats, och tack vare de af nödvändigheten och varnande exempel, hos

oss som öfverallt i alla länder, vidtagna skyddsåtgärder, bör, för dem som vilja taga reson, anledningen till eldfara icke vidare kunna utgöra ett tvingande skäl till anslagsvägran numera.

Teaterfientligheten inom riksdagen har senast funnit sitt uttryck i tre motioner af hrr Redelius, J. P. Nilsson och Joh. Petersson — hvilka funnit sig upprörda af de »stora (?) kraf» som ställas på statskassan för upprätthållandet af de svenska nationalteatrarne verksamhet. De beklaga att de som föra »ett sträfsamt och försakande lif» skola nödgas att i sista hand med betydligt belopp bidraga till i fråga varande »förlusteställen», och de föreslå därför att de anslag k. m. begärt för de k. teatrarne fortsatta verksamhet måtte afslås.

Stockholms Dagblad har i en väl skriven artikel tagit dessa herrars motioner i betraktelse och påvisat svagheten i deras argumenter. »Vi undra sannerligen icke på, att de tre herrarne med dylika premisser kommit till sådant resultat», säger tidningen, »ty huru skulle det väl kunnat försvaras, att af de fattiga och betungade utkräfvat betydande belopp till beredande af förlustelser åt lyckligare lottade.»

»Men om de fullständigt misstagit sig i alla sina antaganden? ...» Med förbigående af det tillfälliga anslaget begär k. m. högst 85,000 kr. årligen under tre år för teatrarne upprätthållande. »Det är» — säger D. B. — »flere tusen kronor mindre än hvad som årligen utgår t. ex. till hästafvelns förbättrande, en ren obetydlighet i jämförelse med anslagen till lindring i rust- och roteringsbesvären. Det utgör 0,13 procent af statsverkets samtliga nuvarande ordinarie anslag och endast en tiondels procent af hela den senast fastställda utgiftsbudgeten. Om de 85,000 kronorna, såsom herr Redelius m. fl. vilja, utstrykas från statens utgiftsbekräkning skulle detta vara utan skönjbar

verkan på statsregleringen. Det är därför nära nog en löjlighet att tala om de stora kraf detta teateranslag skulle ställa på statskassan.

Icek annorlunda förhåller det sig med påståendet, att det skulle vara de mindre bemedlade rundt om i landet som skulle med »betydligt belopp» bidra till det i fråga varande ändamålet.

Men saken är att de tre motionärerna ogilla anslaget *ändamål*. De begripa icke teatern såsom nationel kulturanstalt. De tro den vara endast ett förlusteställe, på sin höjd oskyldigt, kanske rent af skadligt. Ty att förstå, huru en god teater kan vara en betydande kulturanstalt fordras i främsta rummet att veta hvad kultur är i detta ords mest omfattande betydelse och det kan man ju icke begära af alla motionärer.* Men vi tillåta oss hysa den förmodan, att kännedomen derom skall vara så pass stor inom vår riksdag, att icke den af motionärerna uttalade uppfattningen skall vinna större anslutning.

Deremot befara vi, att det af k. m. t. begärda anslaget skall möta motstånd af andra anledningar. Men det vore i vår tanke mycket beklagligt, om de, hvilka hittills fört den dramatiska och musikaliska konstens, den nationella bildningens talan inför riksdagen och år efter år lyckats hålla frågan uppe, nu skulle tröttna, och, som man säger, kasta yxan i sjön. Så länge ännu någon möjlighet finnes att bevara en konstanstalt med sådana anor, sådan betydelse, och, vi skola hoppas det, möjlighet af sådan framtid som vår nationalteater, så länge bör icke heller någon trötthet eller hopplöshet få hjälpa smånjuggheten och fördomarne till seger. Man afvaktar med intresse statsutskottets utlåtande i ämnet. Mycket beror på den hållning Första kammarens ledamöter inom utskottet komma att intaga.

Märkligt vore det i sanning, om en af »det nya systemets» första frukter skulle blifva den mer än sekelgamla nationalteaterns upphörande, den inhemska dramatiken och tonkonstens ställande utom statens hägn och skydd.

Det må vara tillåtet att undra huru en gång historien skulle bedöma en dylik åtgärd, vidtagen under den konstälskande Oscar II:s styrelsetid, med en regering, som bland sina främste män räknar en Gunnar Wennerberg, och en riksdag, som ju framför allt vill skydda hvarje svenskt arbete och på alla områden hägna de nationella sträfvandena, den svenska odlingen.»

* Man borde dock kunna begära af sådana herrar, särdeles af prestmannen hr Redelius, att de voro samvetsgranna nog att icke motionera i ett ämne, som ligger utom deras förmåga att sakkunnigt och fördomsfritt bedöma. Också hoppas vi att kamrarnes upplysta flertal icke skall anse dessa herrar såsom auktoriteter i frågan.

Red.

Robert Schumanns bref.

Forts. från No 1.

Till modern.

Leipzig d. 28 Nov. 1828.

Det är första gången, min älskade moder, då jag själf ej kan trycka din hand på din födelsedag, men icke dess mindre håller jag den lika helig, som den tiden när jag som barn räckte dig en blomsterbukett och blygt framförde mina lyckönskningar. Illa är det att jag just på en sådan dag måste begynna med böner om tillgift, nämligen för det att jag icke har skrivit till dig — och icke desto mindre sänder jag dig en dikt, en dröm, en vision eller hvad du vill kalla det.

Jag slumrade, djupt bedröfvad. Drömmar kommo och flydde igen. Slutligen formade sig en verklig dröm, ty min genius ropade till mig: din moders födelsedag stundar — och paradiset för människohjertan låg som en blomstergård framför mig. Sönderslitna och krossade själar flögo hit och dit, och de räddade, de frälsta sväfvade omkring dem och dämpade med blid röst deras klagan. Då ljud ifrån öster en djup stämman, men den var mild som en harmonikaklocka och ljud från hjertan till hjertan och den sporde: »hvilken kärlek älskar djupast?» — Och då genombäfvades alla själar af samma spörmål, och alla trängde sig fram och sade: »Min». Eolsharpan ledsagade rösterna, och salighetens morgonrodnad hvilade öfver den blomstrande naturen. Det ljud ännu en gång: »hvilken kärlek älskar djupast?» Då trädde vänskapens hjertan fram och sade: »Vänskapens kärlek, ty den älskar mildt och okonstladt.» Då flög en sönderslitna själ fram vester ifrån och sade: »Ack! mig har dock vänskapens kärlek bedragit, ty den var egennyttig.» Då bäfvade alla hjertan under tårar och flydde vid den sönderslitna själens svar. Stämman i öster ljud än en gång: »O, hvilken kärlek älskar djupast?» Då kom den ungdomliga kärlekens hjertan och sade: »Den älskades hjerta, ty det älskar innerligast!» Och medan alla bäfvande ungdomshjertan vid detta utrop tänkte vidare på den sköna jorden och ungdomskärlekens strålande vår, trängde sig ett krossadt hjerta fram ifrån vester och sade sorgset: »Icke heller denna, ty den qvinna jag älskade gaf mig endast smärtans tårar, så gick hon och lemnade mig ensam med mina suckar, och mitt ungdomshjerta visnade.» Ännu en gång hördes från öster ett utrop, likasom vredgadt eller gråtande, och det stora spörmålet flög ännu en gång genom paradiset: »O, älskar då ingen kärlek djupast?» Då sade ett sjunket hjerta, som åter blifvit räddadt: »Moderskärleken, ty den älskar oegennyttigt.» Men då kom der ingen själ som sade: »Icke heller denna älskade mig.» Och efter

en lätt strid utbrusto alla hjertan: »Ja, moderskärleken älskar djupast,» och de kände sig alla glada igen och tänkte på alla moderstårar, de kärleksfulla, varnande och tröstande, hvilka utgjutits i världen för deras skuld, och alla blomster vaggade sina kronor, eolsharpana ljödo och alla hjertats harmonier tonade gladt: »Moderskärleken älskar djupast.» — Min dröm var förbi; och då jag vaknade, utbrast mitt hjerta förtröstansfullt: »Ja, modershjertat älskar djupast,» och jag kände ännu halft drömmande, huru en annan stämman svarade: »Och barnets hjerta älskar varmt och innerligt tillbaka.» —

Till densamma.

Heidelberg den 17 Juni 1829.

Hvad mig själf angår, så är jag munter, ja ofta rätt lycklig. Jag är flitig och ordentlig, min Jus smakar mig hos Thibaut och Mittermayer excellent, och jag känner nu först jurisprudentens sanna värdighet, hur den befordrar mensklighetens heliga intressen. — Lufvet här är behagligt och treffligt om än icke storstadslikt och mångfaldigt, som lifvet i Leipzig, hvilket har både sina onda och goda sidor för ungdomen. Men det är också det enda som jag saknar här då och då. Man har också ett oriktigt begrepp om Heidelbergerstudenten; han är den mest stillsamme, litet fint och kallt ceremonielle student, som ofta affekterar den goda och eleganta tonen därför att han ännu ej har det formella herraväldet öfver sin person. Studenterna äro i Heidelberg och trakten här omkring, som helt och hållet lever af dem, de första och mest ansedda personer. Borgarena och filistrerna äro naturligtvis öfverdrifvet höfliga. Jag anser det icke nyttigt för en ung person, särskildt för en student att komma till en stad der studenten allena herskar och trives. Endast vid att känna tryck utvecklar sig den unges kraft säkert och fritt, och det eviga kringdrifvandet med studenter och endast studenter är ofantligen skadligt i afseende på tänkandets mångsidighet och sedermera för det praktiska lifvet. Häre har Leipzig ett stort företräde framför Heidelberg, såsom i allmänhet alla stora städer har framför de små. Omvändt har Heidelberg det företrädet att studenten af den stora lyriska naturen drages mera bort från njutningar och dryckenskap. Derför är ock studenten här tio gånger solidare än leipzigarn. Maten här är billigare än i Leipzig, men den blir ändå dyrare för mig emedan man här endast äter *table d'hôte*, det vill säga hvar dag 8—9 rätter med vin. Galet är det att man hvarje dag skall sitta en timme till bords, hvilket vid Gud är att slå ihjäl tiden. Gif mig en kopp bouillon och en bit stek, det är expedieradt på sex minuter, och der-

med punkt. Här är man allaredan halvdöd af mätthet när man kommer till steken. — — —

Och likväl — hur skönt och idylliskt oskyldigt är icke mitt vänliga Heidelberg! Skulle jag likna Rhen och bergen omkring vid den manliga skönheten, så vore Neckar-dalen den qvinnliga. — —

Musiken drager naturligtvis här det kortaste sträet; om en ordentlig pianospelare kan man ej tala här. Jag är redan mycket bekant i det hänseendet, men jag har ännu icke borrhört mig in i någon familj, hvilket bäst passar för vintern och som för öfrigt vore både lätt och behagligt, då här också finnas unga flickor, som tycka om att man gör sin kur för dem. Det är här ganska vanligt, att man får se högar af studenter löpa omkring som trolöfvade och det med föräldrarnes tillåtelse. Sentimentala flickhjärtan vilja äfven här älska och bli gifta, men de få ej se annat än studenter — och så komma förlofningar att höra till ordningen för dagen. För mig behöfver du ej oroa dig. — — —

Pianot har jag mycket försummat, men jag hoppas i vinter få taga min skada igen. Likasom man om sommaren hellre fantiserar, om vintern hellre studerar.

Till min förestående resa bereder jag mig med att studera italienska och franska, som jag redan skriver och talar temligen ledigt, och som jag kan hafva god nytta af för min framtida carrière. Min resplan skall jag sedan beskrifva för dig. I alla händelser får du mitt nästa bref från Milano eller Venedig — — — lef väl, jag känner på förhand dina goda modersönsknin- gar för en lycklig resa.

Till Friedrich Wieck.

Heidelberg d. 6. Nov. 1829.

Nyss lade jag Amoll-konserten * ifrån mig, min högt aktade lärare, tände mig en cigarr, ryckte stolen närmare bordet, lutade hufvudet fast emot händerna och som en blixst stod jag nu i hörnet af Reichenstrasse ** hade noterna under armen och ville opp att få mig en lektionstimme. Ack! hvarför lemnade jag edert Leipzig, der tonkonstens hela olymp så härligt öppnade sig för mig och der ni stod som dess prest och både med varsamhet och fasthet ryckte slöjan från den bländade lärjungens ögon! Det gick som jag tänkte — på det hela är här mycken kärlek till musik men endast föga talang, här och der en farfaderlig konstkritik, men ringa aktiv genialitet. — Ni vet jag håller ej mycket af teorien blott och bar, och så har jag lefvat stilla för mig sjelf, fantiserat mycket och spelat

litet efter noter, begynt på mången symfoni och gjort ingen färdig, då och då stuckit in en Schubert-vals mellan rättsinstitutioner och pandekterna, ofta i drömmen fröjdat mig åt trion och mången gång tänkt på den gudomliga timme, då jag hos er första gången gjorde bekantskap med den, och på detta sätt har jag, som jag tror, hvarken gått synnerligen framåt eller tillbaka, hvilket nog är alldeles detsamma som stillastående. Men det oakadt känner jag, att mitt anslag blifvit mycket rikare i *forte* och mycket friare och uttrycksfullare i *piano*, ehuru väl jag förlorat i färdighet och precision. Utan att i ringaste mån vara inbilsk är jag öfvertygad om min öfverlägsenhet öfver alla pianospelare i Heidelberg. — Jag instuderar för närvarande sista satsen af Hummels Fissmoll-sonat, ett verkligt stort, episkt jätteverk och bilden af en efter väldiga strider resignerad ande. Detta blifver det enda, som jag spelar för er i påsk, och som tillika skall blifva objektet för er kritik öfver min utvecklingsgång. — — —

För fjorton dagar sedan vände jag, några napoleond'orer fattigare, men så mycket rikare på världskänedom och med hjertat fullt af stora upphöjda minnen, tillbaka från en resa i Schweiz och Italien. Ni har, vid Gud! ingen föreställning om den italienska musiken, som man endast bör höra under den himmel, som framkallat densamma. Hur ofta tänkte jag icke i della Scala-teatern i Milano på er, och hur kände jag mig ej förtjust i Rossini eller ännu mer i Pasta, till hvilkens namn jag af vördnad, ja af tillbedjan ej kan föga något tilläggsord. Jag har i Leipzigs konsertsalar ofta likasom sjunkit samman af hänförelse och vördnad för tonkonstens genius — men i Italien lärde jag också älska den, och det har endast händt mig en afton i mitt lif att det var mig som om Gud stod inför mig och lätt mig några ögonblick se sig in i sitt ansigte — och det var i Milano, då jag hörde Pasta och — Rossini. Skratte ej — ni, som jag ärar så högt, — ty det är sant. Men detta var också den enda sanna njutning jag hade af tonkonsten i Italien. Annars är deras musik knappast värd att höra på, och ni har ingen idé om den vårdslöshet men tillika den eld, hvarmed allt blifver afhaspladt.

Schubert är ännu alltid den för mig »allenastående Schubert», så mycket mera som han har allt gemensamt med min »allenastående Jean Paul». När jag spelar Schubert, så är det som om jag läste en komponerad roman af Jean Paul.

Nyss spelade jag hans fyrhändiga rondo, op. 107, som jag räknar bland hans främsta kompositioner. Jag erinrar mig ha spelat detta rondo första gången i ett aftonsällskap hos hr Probst, men der de spelande och åhörarne, när

stycket var slut, länge sågo på hvarandra, och icke visste hvad de ville och hvad Schubert ville. Så vidt jag vet har ni icke heller talat derom. Jag ber er ännu en gång söka upp detta stycke och säga mig er mening om det. Det ges öfverhufvud utom den Schubertska ingen musik, som är så psykologiskt märkvärdig i idégång, i idéförbindelser och i, såsom det synes, logiska språng, och hur få äro ej de, hvilka som han kunnat påtrycka en så stor mängd sinsemellan olika tonmålningar en enda individualitet; hur få ha väl, som han, skrivit så mycket för sig sjelf och sitt eget hjerta! Hvad dagboken är för andra, hvilka deri nedlägga ögonblickets känslor, det var för Schubert notbladet, åt hvilket han förtrodde allt hvad som föll honom in, och hans genommusikaliska själ betjenade sig af noter, der andra bruka ord — så är min enfaldiga mening.

Redan för några år sedan begynte jag skriva en tonkonstens estetik, hvarmed jag kommit temmeligen långt, då jag efter hand kände att jag saknade förmåga af egentlig dom och objektivitet, så att jag då och då fann hvad andra saknade och tvärtom. Ni kan ej tänka er hur det arbetar och tumlar inom mig, jag skulle redan i mina symfonier ha kommit till op. 100, om jag hade skrivit upp dem; hur väl jag känner mig hemmastadd med den stora orkestern, och hur jag kunde fatta posto mot fienderna, leda dem, betvinga dem, innesluta dem och drifva dem tillbaka. Jag är litet stolt, mindre ännu af grundsats än som följd af omständigheterna (jag synes stolt inför många, som förtjena att man uppträder så emot dem) — men jag är mången gång så full af musik och så helt och hållet uppfyllt af intet annat än toner, att det är mig alldeles omöjligt att nedskrifva något, och i ett sådant lynne kunde jag vara förvägen nog att svara en konstkritiker, som sade till mig: »jag borde ingenting skriva, ty jag kunde ingenting presteras», med att skratta honom i ansigtet och säga att det förstod han ej.

Nu böner och bara böner! Den första och enträgnaste är att ni må svara mig, och den andra, ännu enträgnare, att det må ske snart. Tro mig, edra bref äro för mig här detsamma, som konserterna i Leipzig, dem jag måste sakna. Paganini har Ni haft i Leipzig och till och med fått höra fyra gånger! Fyra gånger, det kunde göra mig förtvifad. Jag ber er, skrif om allt hvad ni gjort och företagit er under sista halfåret, äfven om edra nu varande elever, er Clara och edra två andra små med de stora musikaliska ögonen. Kunde ni måhända skicka mig musiktidningen för April—September, endast på fjorton dagar? Här läser ingen meniska musiktidningar, och de veta väl ej hvad de skola göra med sådana. Längre fram ber jag er sända mig

* Det var Hummels.

** Wiecks bostad i Leipzig.

Schuberts valser*, Moscheles G-moll-konsert, Hummels H-moll konsert och alla Schuberts kompositioner (de efter op. 100 utkomna), qvintetten icke att förglömma, vidare all intressant pianomusik, som utkommit, medan jag varit borta från Leipzig, och som ni tror kunde behaga mig. Något nytt af Herz och Czerny kunde också följa med, eftersom jag här har låtit mig presenteras i — familjer.

Långt ifrån färdig är jag med detta, men slutar dock och rekommenderar mig. — — — Mottag försäkringen om min innerligaste högaktning.

R. Schumann.

Till Friedrich Wieck (i Frankfurt a. M.)

Leipzig d. 11 Jan. 1831.

Mycket väl, min högt ärade vän och mästare, mycket väl kunde jag begynna mitt bref med »o. s. v.» Jag har åtminstone hvar timme skrivit till er, det vill säga i hufvudet. Ändtligen har jag satt mig ned med den fasta föresatsen att icke lägga bort pennan, förr än jag slutat brefvet. För det första ber jag er mottaga min bästa lyckönskan till den lycka Clara gör. Sant är det dock, att så lätt världen än förmår glömma, så förbiser den likväl ej det ovanliga, och jag frestas att likna den vid boskaphjorden, som ser opp när det blixtrar, och så helt lugnt fortfar att beta. Sådana blixtrar äro Schubert, Paganini, Chopin och nu — Clara. Ni kan knappast tro, hvad jag längtar efter henne och er. — — Med Dorn kan jag aldrig komma öfverens. Han vil ha mig att fatta musiken som en fuga, o himmel! Hur olika äro ej människorna, och dock känner jag ganska visst, att de teoretiska studierna haft ett godt inflytande på mig. Medan jag förr lydde ögonblickets ingifvelse, så låter jag nu ej så lätt hänförelsen löpa bort med mig, och jag stannar ofta stilla midt under densamma för att se mig omkring hvar jag är. Kanske har ni sjelf under er lefnad erfär ett liknande halvmörker. Många komma alls icke dit, såsom Mozart, — andra slå sig igenom, som Hummel, — andra blifva nästan fastsittande deri, som Schubert, — andra le deråt, som Beethoven — ja det är nu min mening.

Men hur går det då er? Blif ej förskräckt, om detta bref just ej skrider fram synnerligen logiskt. Jag har nämligen så mycket att säga er, att jag knappast vet, hvar jag först skall börja — alltså:

Chopins första verk (jag tror säkert att det är det tionde) är i mina händer. Ett fruntimmer skulle säga att

* Endast de tvåhändiga. Jag har framkallat mycken Schubertianism här, der man knappast kände till namnet; också har jag två sköna, förhoppningsfulla, blomstrande — elever, engelskor, som äro förtjusta i fingeröfningar och skalor.

det var riktigt vackert, riktigt pikant. nästan à la Moscheles. Dock tror jag att ni vill låta Clara instudera det, ty det är fullt af själ, mindre af svårigheter. Men att emellan detta och op. 2 åtminstone ligger två år och tjuguarbeten synes mig visst. K. spelade nyligen dessa variationer, som ni vet. Det var hvarken godt eller dåligt, rent eller orent, stort eller smått, men han spelade just Chopins variationer. Derföre föll de också föga i smaken; ja, min granne hviskade i mitt öra: »Denna komposition tyckes mig miserabel». Och jag nickade; — skulle man strida med alla födda dumbomar om sådana saker, så vore man en af dem. Dorn stod vid sidan om mig, glädde sig mycket öfver min grannes dom och sade: »Jag kan icke heller i dessa variationer finna annat än en potens af hjerta.» Icke heller på detta svarade jag ett ord, kanhända likväl med ögat, ty dagen efter frågade Dorn: »Har jag förnärmat er? Jag måtte väl förstå det lika väl som ni,» o. s. v.

På konserten följde härefter en psalm af Romberg; fugan begynte, och jag gjorde Dorn uppmärksam på publiken. Alla talade, hostade — han förstod mig och teg.

Förlåt mig om jag föres för vida, men jag har så mycket att säga er, att jag kanske förgäter hufvudsakerna. Men om ni med ett par rader vill besvara detta bref, så kan ni räkna på ett långt svar, som skall handla om koleran, om polackarne, om Herzianerna, Beethovenianerna och er, om Clara, som jag sänder tusende helsningar, om alla och om allt.

OBS. Genom oförutsedda hinder vid tryckningen af musikbilagan, som utlofvades med detta nummer, har detsamma blifvit fördröjt, hvilket vi hoppas att resp. prenumeranter benäget ursäktas.

Från Scenen och Konsertsalen.

Stora Teatern. Febr. 16. Wagner: *Lohengrin* (hr Brun) — 17. Bellini: *Norma* (fru Östberg) — 19. Gounod: *Faust* (Faust: hr Brun; Siebel, Martha, Valentin: frk. Karlsohn, fru W. Strandberg, hr Mahnsjö) — 20. Bizet: *Carmen* (Don José: hr Brun, sista upptr.; Michaela: frk. Karlsohn). — 22. Weber: *Friskytten* (Agata, Anna, brudtärnan: frk. Klemming, fru Edling, frk. Sjöblom; Kasper, Max, Kuno, Ottokar, Eremiten, Kilian: hrr Rosén, Sellman, Sällergren, Lundqvist, Nygren, Ohlsson). Balett: *Aufforderung zum Tanz*. — 23. Mendelssohn: *En midsommarmattsdröm*. — 24. Donizetti: *Regementets dotter*. *Blomsterfesten i Genzano*. — 25. 5te Symfonikonserten. 1. Brahms: *Tragische ouverture*; 2. Händel: *Aria ur Messias* (fru Edling); 3. A. Söderman: *Offertorium*; Bizet: *L'Arlesienne*, orkestersuite; 5. Beethoven: *Symfoni nr 8*; — 26. Hallström: *Per Svinaherde*. — 27. 29. Verdi: *Aida* (Aida: frk. Ek; Amneris, Konungen, Radamés, Amonasro, Ramphis: frk. Almati, hrr Strömberg, Sellman, Lundqvist, Nygren).

Nya Teatern. 21. 26. *Den svaga sidan*. — 25. *Regina von Emmeritz*.

Södra Teatern. 24—29. Taléxy: *Ett äfventyr i Sevilla*, Buffa-operett i 1 akt, öfvers. från franskan (Don Pedro de Millaflares, Senora Tertulia: frk. Johnson, fru Fornell; 4 pensionsflickor: fruar Jensen, Gondret, Heden, frk. Lindgren; Den Castagnetto, Korregidor: hr Strömberg; Ignacio, pensionens provisor, hr Lundahl).

Vasa-Teatern. 15, 16, 18, 23, 25, 26. Millöcker: *Bellevilles mö*. — 17, 19, 21. Dellinger: *Don Cesar*. — 27—29. Costé, Jules: *Kolhandlarne* operett i 1 akt af Ph. Gille (Thérèse, Pierre, kolhandlare: frk. Anna Pettersson, hr Kloed; Bidard, vice polis-kommisariatsekreterare: hr Gründer, Tardivel: hr Hirsch).

Svea-Salen. 15. *Litterär-musikalisk soaré*. Föredrag om Göthes »Faust» af dr v. Bergen; musik: Wagner: *En Faustouverture*; Gounod: *Visa om Konungen i Tule* »ur Faust» (frk. Nordgren); Schumann: *Dr Marianus' sång ur »Faust»* (hr Lomberg). — 16—21, 24—26, 28, 29. Aftonkonserter under dir. Gellrichs anförande, bitr.: Edgrenska sångkvartetten d. 18 och 19; frk. Köthy Müller, solo för harpa, 20, 21; Signora Cesira Grassoni, sopransångerska, 28, 29; — 23. *Andra Litter.-musikaliska soaréer*. Föredrag af dr von Bergen om *konung Arthur och Graalsagan* i Tennysons diktning; musik: Förspel till »Lohengrin», Graalrecit. ur operans sista akt (hr Lundmark). — 26. Matiné af 18 Upsala-studenter.

Tyska Kyrkan. 26. Dir. Alb. Lindströms *orgelmatiné*. Bitr.: frk. Ellen Nordgren, hr Ragn. Dahl, en musikälskarinna.

Storkyrkan. 28. *Musikföreningens 16:de konsert*. Wennerberg: *Jesu födelse*, oratorium för solröster, kör och orkester. Solister: fru Edling, frk. Klemming; hrr Sellman, Lundqvist, Nygren, Sällergren, Salom. Smith m. fl., dirigent: hofkapellm. Nordqvist.

Stora teaterns spellista under sista hälften af Februari har, som vi se, erbjudit mycken omvexling. Hr Brun uppträdde ånyo i sina här gifna roller och tog farväl af oss som Don José i »Carmen» — helt visst den bästa af dessa. I Norma ha vi fått återhöra fru Östberg och som Verdis Aida har vår värderade prima donna, fröken Selma Ek, åter beträdd Stora teaterns scen, der hon senast lät höra sig i Juni förra året och nu emottogs af publiken med alla tecken till glädje öfver återseendet. Nyheten för året, Halévys »Andorradalen», ha vi att förvänta om en vecka. De öfriga teatrar-nes musiknyheter hafva bestått af ett par operetter, af hvilka Södra teaterns nyhet icke erbjudits oss tillfälle att taga notis om; »Kolhandlarne» på Vasa-teatern är känd från Mindre teatern, såsom förr är nämnt, och förfelar ej på denna scen sitt mål att skänka publiken ett godt skratt, så lifligt och väl som den här återgifves, synnerligast af fröken Anna Petterssons sida, hvars föredrag af »kastrellvisan» och kupletten »kittla mig inte» påminner om Judics mästenskap i denna genre.

Stora teaterns 5:te symfonikonsert var naturligtvis mycket talrikt besökt och gafs efter ett rikt och intressant program, också vanligt under vår nuvarande 1:ste hofkapellmästares ledning, hvilken, så vidt det med hofkapelllets öfriga ansträngande göromål låter sig göra, alltid har något nytt af den stora

musikverldens märkligare alster att bjuda på vid dessa konserter. Nyheten för dagen var Brahms' i Tyskland rätt ofta gifna »Tragische Ouverture» ett om Brahms' öfverlägsna instrumentationsförmåga vittnande verk af nästan alltigenom tung och dyster färgton. »Dess patos — säger Hanslick — är af en nedtryckande, qväfvande tyngd, likasom genomfuktad af nordisk dimma; jag tror ej att många hjertan skola slå för den »tragiska ouverturen», hvilken för öfrigt ej är skriven för något särskildt dramatiskt verk. Ouverturen erbjuder mycket af intresse och verkade särskildt på programmet kontrasterande mot Bizets luftiga musik till »L'Arlesienne». »Denna musik framträder nu som orkestersuite men komponisten skref densamma såsom fullständig musik — entreakter, melodramer, danser, körer — summa tjugufem nummer — till Alphonse Daudets i Arles (Provence) spelande melodrama med samma namn. Enär Daudets drama, ett af hans förslingsverk, ej kunde hålla sig uppe, fann Bizet på den lyckliga idén att åt musikverlden råda hvad som kunde lösryckas från handlingen och sammanföra det i sin orkestersuite, som också röjer den teatraliska härkomsten och hvars första sats, *Prelude*, är introduktionen till pjesen. »L'Arlesienne» har förut gifvits af hofkapellet i slutet af 1883 och väckte då med sin melodiskt sköna musik, sin snillrika och färgrika instrumentation samma förtjusning hos publiken som nu. Andra satsen, en menuetto, undslipper orkestern sällan att bissera, men äfven det följande »adagietto», en af stråkqvartetten med sordiner föredragen enkel, känslorik sång, är högst anslående. Bäst utarbetad är dock första satsen; finalen »Carillon», bygd på de tre, nästan oafbrutet klingande »klocktonerna» gis e fiss, gis e fiss... utförda af blåsinstrumenter kunde man tycka skulle verka tröttande, men den ständigt nya harmoniska dräkt, hvori dessa toner mäterligt draperas, undanröjda fullkomligt all enformighet. Konserten afslutades med Beethovens välbekanta rytmiskt friska och liffulla 8:de symfoni. Utom dessa orkesternummer bjöds man på Södermans alltid gerna hörda offertorium ur hans messa, och till fyllnadsnummer hade programmet en aria ur Händels Messias (Han skall föda sin hjord) föredragen af fru Edling med vanlig framgång.

En ovanlig och intressant musiknjutning beredde oss Musikföreningen, som på sin 16:de konsert, i Stockholm, utförde vårt största inhemska andliga tonverk: Wennerbergs oratorium »Jesus födelse». En präktig kör, utmärkta solister, hofkapellet (liksom det hela) under hr Nordquists säkra ledning och kyrkans förträffliga orgel skött af hr Henneberg — allt samverkade till ett värdigt utförande af detta i många

stycken imponerande och fängslande verk af den populära tonskalden, som sjelf närvarande, för första gången hade tillfälle att åhöra sitt verk fullständigt och fullstämmigt återgifvet. Oratoriet, hvars text består af stycken ur både Gamla och Nya Testamentet, sönderfaller i 2 afdelningar, den första bestående af introduction och 17 vokalnummer, deribland två koraler, den sista afdelningen af 18 nummer, hvaribland en koral. Hvarje afdelning slutar med ett Responsorium (Apostelen, de heliga och församlingen). Recitativet i oratoriet äro hållna i den gamla bekanta Haydenska och Händelska stilen; af korallerna gjorde den första, »Si Jesus är ett tröstrikt namn», genom orkesteras och orgelns samt körens samverkan en storartad effekt, skada blott att det långa afståndet mellan orgeln och orkestern (i koret) flerstades i kyrkan verkade störande på ensemblen. Till en utförligare redogörelse för det innehållsrika tonverkets särskilda nummer, af hvilka ett annat skulle ha vunnit på något förkortas, sakna vi nu utrymme, vi vilja endast bland de förnämsta uppräknas: I första afdeln. Engelsns aria »O huru ljufliga äro på bergen», — med harpackompagnement och förträffligt föredragen af fröken Klemming, hvars klara stämma särdeles i de höga tonerna (ända till d) gjorde en präktig verkan; Vidare härskarernas kör, »Äro vare Gud», med klockackompagnement och den sköna solo-qvartetten »O huru ljufliga». — I andra afdelningen: den storslagna, på kyrkokonserter ofta hörda kören »Min själ längtar och trängtar», (Hr Lundqvist), Den dramatiska trion för 3 basar (de tre vise männen) »Hvar är den nyfödde judakonungen?», de skriftlärdes kör, »Betlehem», med sina snabba triolfigurer, den ståtliga kören »För honom skola buga» och å capella-kören, Wallinska psalmen: »I nåd, O Herre, tag emot». Att särskildt fru Edlings och hr Lundqvists utmärkta röster och föredrag i recitativ, solosaker och ensembler skulle verka till stor fördel för det hela är naturligt, likasom att hr Salomon Smiths deltagande skulle stegra effekten. Äfven hr Sellmans föredrag af tenorpartiet förtjenar framhållas. Till sist vilja vi frambära vår tacksamhet till Musikföreningen för upptagande af detta verk och för det arbete den nedlagt på inöfvandet deraf, ett arbete som visade det bästa resultat.

De intressanta litterärt-musikaliska soaréerna med föredrag af dr von Bergen och musikillustrationer till desamma under dir. Halléns anförande få vi närmare redogöra för i ett följande nummer efter deras afslutande. Solisterna i denna salong, harpspelerskan fröken Müller och sopransångerskan signora Grassoni ha vi ej fått tillfälle att höra, ej heller kunde vi till följd af generalrepetitionen å Wennerbergs

oratorium, hvilken vi ej ville försumma, få tillfälle att bevista hr Lindströms orgelmatiné, som samtidigt egde rum.

Från in- och utlandet.

Stora Teatern. Halévys komiska 3-akts opera »Andorra» repeteras flitigt och torde om en vecka blifva färdig att gå öfver scenen. Texten af de Saint-Georges är öfversatt af L. A. Ekmarck. Rolfördelningen är följande: Stephan, ung jägare, hr Lindblad; Saturnin, uppsyningsman öfver fiskerierna, hr Rundberg; Lejoyeux, kapten i fransk tjänst, värfvare, hr Ohlsson; Jacques Sincère, gammal herde, hr J. Örtengren; L'Endormi, sergeant, hr Grafström; Thérèse, arrendatorska, fru W. Strandberg; Belline, rik arftagerska, kusin till Stephan, frk. Klemming; Rose, Thérèses tjänstflicka, fru Edling; öfverdomaren i Andorra, hr Sellergren. Händelsen tilldrager sig under Ludvig XV:s regering i republiken Andorra i Pyreneerne på gränsen mellan Frankrike och Spanien.

Musikaliska akademien har beslutat låta prägla en medalj öfver sin afidna ledamot fru Jenny Lind-Goldschmidt.

Musikamatörsällskapet "Unicum" kallar sig ett nytt musiksällskap, som i fjor bildades här af några unga musikaliskande män och som har till ändamål att uteslutande exequera orkestermusik. Stämbesättningen utgöres för närvarande af violinqvartett, flöjt, klarinett, två althorn, hvilka representera valdhornen, kornetti, basun och piano. Sällskapets ledare är hr Ernst Vidgren, bekant som kompositör till i Berns salong med bifall spelad dansmusik.

Fröken Alma Hultcrantz, den unga välbekanta sångerskan, förbereder till onsdagen den 21 mars en konsert i hotell W6' stora sal med biträde af fröknarna Ek och Almati samt hrr Lejdström och Lundmark.

Sigrid Arnoldson har som Mignon firat en lysande triumf i Monte Carlo. I Paris har vår behagliga och talangfulla landsmaninna blifvit en favorit såväl hos teaterpubliken som i societéen. Nyligen var hon gäst i den vittra madame Adams salong, som anses för en af de förnämsta i Paris såsom samlingsplats för verldsstadens mest berömda personligheter, och den soaré hon der bevidade var af mad. Adam anställd till hennes ära. Fröken Arnoldson sjöng under aftonen flere sånger och rönt stort bifall; hon ackompanjerades dervid af en ung svenska, fröken Anna Moberger från Kristianstad, en pianist, som flere år vistats i Paris och hvars »carrière» snart anses vara gjord. Den blygsamma artisen, som särskildt prote-

gerats af Christina Nilsson-Miranda, har hittills endast i mindre kretsar låtit höra sig.

Våra svenska artister i England, violinisten Anna Lang och sångerskan fröken Agnes Janson, hafva öfver denna vinter med stor framgång honsiterat i det stora öriket. Den sistnämnda har i början af året gjort en framgångsrik konserttur i Irland, och tidningarna tala om »the great Swedish vocalist» i entusiastiska ordalag. I Maj ämnar fröken Janson ge en konsert i Steinway Hall i London.

Konsertresa till Köpenhamn har nyligen företagits af fröken Selma Ek och herr. Tor Aulin samt Emil Sjögren. Konserten egde rum den 20 Febr. i Kasinos lilla sal inför ett icke så talrikt men tacksamt auditorium. Hr Aulin, som var en ny bekantskap för Köpenhamnarne, lyckades göra sig till »aftonens hjelte», såsom en tidning uttrycker sig. Angul Hammerich yttrar om honom i Nationaltidende: »Hr Aulin är uppenbarligen en afgjord talang. I Wieniawskis konsert och i åtskilliga violintranskriptioner lade han i dagen en långt framskriden teknisk färdighet samt ett på samma gång intelligent och själfvullt föredrag.

Direktör Vilhelm Heintze gaf d. 19 Febr. en kyrkokonsert i Söderhamns kyrka inför 5 å 600 åhörare och väckte mycken beundran för sitt utmärkta orgelspel. »Dir. Heintze», säges det i en tidningsartikel om konserten, »besitter en virtuositet sådan, att ingen inom vårt land och kanske få der utom går framför honom. Hans konstnärskap var och erkändt redan 1871, då han erhöill Musikal. akademiens förordnande att som orgelspelare representera Sverige-Norge vid verdensutställningen i London, der han i Albert Hall på en orgel om 111 stämmor med 4 klaver och 60 koppel utförde icke mindre än 50 konsertnummer.

Professor Julius Günther fylde den 1 Mars 70 år. Den 8 Nov. i år är det ett halft sekel sedan han debuterade på Stora teatern som Fra Diavolo. Prof. G. rör sig ännu med ungdomlig liflighet och är fortfarande verksam som sånglärare,

Fröken Vendela Andersson, vår framstående lyriska sångerska, har nyligen förlofvat sig med tandläkaren Sophus Sörensen i Köpenhamn. Vår opera kommer sålunda att med henne för alltid förlora en af sina bästa förmågor. Emellertid lära vi få nöjet att under innevarande månad få höra fröken Andersson å Stora teatern i »Diamantkorset» af Siegf. Saloman.

Landsortsteatrarne. Bjarne-Landska operasällskapet, som spelat i de för-

nämsta skånska städerna under förra månaden, har varit nära sin fullkomliga upplösning genom en konflikt mellan direktören och fru Högfelt-Åberg, som varit anställd vid sällskapet och i Malmö gjort stor lycka som Marie i »Regementets dotter». Denna rol blef i Ystad tilldelat fru Lund — och deraf konflikten, som hade till följd att direktören förklarade att sällskapet skulle upplösas. Fru Högfelt-Åberg har sedan öfvergått till Carlbergsska sällskapet. Det icke upplösta Lundska sällskapet spelade sedan i Helsingborg, der »Figaros bröllop» annonserades med en debutant, fröken Ellida Pettersson från Jönköping i grefvinnans rol. Fröken P., vid hvars blifvande teaterbana fästas stora förhoppningar, är förnögen och af god familj och har endast af kärlek till konsten egnat sig åt teaterbanan.

Herboltska operasällskapet med fru Moe som primadonna, en ungrare Titkary som förste tenor och hr Bentzon-Gyllich som basbaryton har i Jönköping gifvit »Mignon» för fullt hus och under lifligt bifall samt efterträder med Mars månads början Engelbrechtska sällskapet på Mindre teatern i Göteborg. Utom de nämnda hufvudpersonerna består sällskapet af fru Titkary, frökn. M. Pettersson och Skytt, hr Edberg och Edmast, basar, samt hr Wickström, basbuffo. Herr Herbold sjelf är kapellmästare. Repertoaren omfattar utom »Mignon»: »Postiljonen från Lonjumeau», »Hvita frun», »Zampa», »Carmen», »Faust», »Friskyttan», »Trubaduren» samt Lortzings »Undinen», hvilken opera icke förut, efter hvad vi veta, uppförts i Sverige förr än genom detta operasällskap.

Elfforska sällskapet har börjat en sejour i Malmö med Frans Hedbergs vackra skådespel »Bröllopet på Ulfåsa».

Fröken Gerda Grönberg har i förra månaden med glänsande framgång uppträdt i Trondhjem vid Fröbergsska sällskapet.

Gösta Geijer, den unge svenske tonsättaren, hvars ballad, »Trollets guld», nyss gifvits å en symfonikonsert på Stora teatern och då väckte ganska mycken uppmärksamhet, har bosatt sig i Köpenhamn, der han ämnar gifva musikundervisning. Hr G. är, såsom vi nämnt, elev af kapellmästaren Joh. Svendsen. En komposition af hr Geijer: »En midsommarafton», Suite för stråkinstrument, har af Balduin Dahl antagits uppförts på en af de populära vinterkonserterna i Tivoli konsertsalong.

Fest för Gunnar Wennerberg. Efter Musikföreningens konsert i Storkyrkan, då Wennerbergs oratorium »Jesu födelse» uppfördes, hade en enkel festlighet anordnats å Grand hotel till tonsättarens ära. I denna fest deltog omkr. 300 personer af dels vid konserten medverkande, dels andra musik-

vänner. Efter soupens slut, sedan bälarna framsatts, uppstämde sångarne »Stå stark, du ljusets riddarvakt», hvarefter major Selander föreslog skålen för hedersgästen. Han erinrade om det 50-årsjubileum, som förra året inträffade för statsrådet Wennerberg. Musikföreningen hade nu velat fira denna tilldragelse genom framförandet af Wennerbergs förnämsta verk. För det tillmötesgående tonsättaren härvid visat föreningen, frambar nu Musikföreningen sitt tack.

Statsrådet Wennerberg svarade med ett varmt tal. Han hade redan i unga år börjat komponera, dock utan studier. Senare sökte han skaffa sig de nödiga fornkunskaperna i Albrechtsbergers med fleres lärda verk, hvilka dock voro honom för djupgående. Till all lycka råkade han komma i ett hem, der de stora mästarne Bach och Händel kultiverades. Den unge tonsättaren fick härigenom håg för kyrkomusiken och hans första (1840. å Gustavianum i Upsala) uppförda opus var en motett i italiensk stil. Sedan hade han egnat sig åt andra riktningar inom kompositionen, omvexlande med den kyrkliga. »Anch' io sono pittore» hade varit honom en glädjande förnimmelse, men han vore ej blind för att andra möjligen kunnat bättre märka hans svagheter. Hans största njutning af den musikaliska verksamheten hade varit de inspirationens ögonblick, som förunnats honom.

Sångarne uppstämde derpå »Hör oss, Svea». Derefter utförde hr Salomon Smith under lifligt bifall några sånger vid piano. Festen fortsattes i en annan stämning till efter midnatt.

Helsingfors. Stora teatern har upptagit Iv. Hallströms täcka operett »Aristoteles», som här gafs å Nya teatern för första gången i Febr. 1886. Fru Castengren (f. Sjöberg) spelar såsom här Alexander d. store vid 15 år, fröken Wessler innehar Briseis' och hr Castegren Aristoteles' rol.

Köpenhamn. K. teatern förbereder till uppförande Gounods »Romeo och Julia» med hr Ödmann som Romeo samt »Mästersångarne i Nürnberg» med fru Keller som Eva och hr Brun som Walther von Staltzing.

— Å Kasinoteatern uppfördes d. 20 Febr. för första gången en treaktsooperett »Kejserens nye kläder» med text och musik af den bekante musikkritikern Charles Kjerulf. Operetten, satt i scen af dir. Rasmussen och med den utmärkte komikern Sophus Neumann i kejsarens rol, gjorde stormande lycka. Hr Kjerulf som författare, säges det, har varit särdeles älskvärd mot hr Kjerulf som kompositör. Musiken är också ypperlig, delvis af nordisk karaktär, och utan att imitera röjer dock tonsättaren inflytande af Hartmann, Heyse och Lumbye. Utförandet i sin helhet

prisas som mästerligt, och pjesen synes ha blifvit en behöfelig kassapjes för Kasinoteatern, hvilken nästa år torde komma att öfvergå till ett konsortium, som redan bjudit 550,000 kronor för hela etablissemnet med teaterprivilegium, en summa som föga understiger det pris, som nuvarande bolaget fordrat för teaterns öfvertagande. Operetten torde komma att här i Stockholm gå öfver scenen antingen på Djurgårds-teatern eller på Nya teatern, om, såsom det lär vara i fråga, hr Aug. Lindberg kommer att för nästa spelår hyra densamma.

— Å Dagmar-teatern uppföres för närvarande med stor framgång en treakts-operett »Fregatten Jylland» med musik af »Mikadons» nu så populäre kompositör engelsmannen Arthur Sullivan, som äfven i denna operett utmärker sig med särdeles melodios och karakteristisk musik. Libretton är en fri bearbetning af den engelska operetten »Fregatten Pinafore». Älskarinnans rol utföres af en svensk sångerska, fröken Hedvig Qviding, hvars vackra och väl skolade röst mycket berömmes.

— N. V. Gade fylde den 22 Febr. 71 år och firades då med hjertliga ovationer af Köpenhamns musikförening, der han på aftonen anförde general-repetitionen på Mendelssohns »Meeres-Stille und glückliche Fahrt» samt Beethovens 9:de symfoni.

Venersborg. Musiksällskapet hade den 25 Febr. en soaré, vid hvilken utfördes: Mendelssohns *pianotrio* i D-moll; *Duo* för sopran och alt ur Messe solenne af Rossini; *I ungdomen* och *Lokkeleg* för bl. kör af Söderman; *I rosegården*, körer och soli af W. Svedbom samt *Quartetter* för mansröster.

Paris. »La dame de Monsoreau», Salvayres nya opera, har oaktadt dess ringa framgång på Stora operan blifvit inköpt och kommer att utgifvas af förläggaren Choudens. En ny novitet för denna scen är »Zaire», med musik af herr Veronge de la Nux till libretto af hrr Blau och Besson.

Sardou har fulländat en libretto, till hvilken Massenet skrifver musik. Detta verk, som skall gå öfver Stora operans scen vid verldsutställningen nästa år, har titeln »Montezuma» och handlar om Mexicos eröfring af spaniorerna.

— *Saint-Saëns* berättas ha rest till Alger, der han tänker stanna till dess han fått färdig sin nya opera »Benvenuto Cellini».

— *Ambroise Thomas* har lemnat Paris på en tid för att hvila ut på sin villa vid Hyères, der han troligen kommer att arbeta på sin för Stora operan utlofvade balett »La Tempête». Denna resa står väl också i sammanhang med det besök, som »Mignons» och »Hamlets» snart 77-årige kompositör nyligen

gjort i Rom, der han ej varit på 50 år. På Argentineteatern här gafs d. 9 Febr. »Hamlet» med den berömda Maurel i titelpartiet och Adèle Isaac från Stora operan i Paris som Ophelia, och den närvarande komponisten var då föremål för de mest storartade hyllningar.

— *Société des compositeurs de musique* har nyligen föranstaltat en konsert, å hvilken gammal klavermusik utfördes på gamla instrument. Bl. a. spelades på en vackert klingande clavicin af Taskin (1775); flera andra gamla instrument voro också utställda vid tillfället, så en clavicin af Abel Adam i Turin (1714), en clavicin med inskrift: F. Debbonis Cortonensis fecit Romae 1677, en clavicord från 17:de århundradet, vidare några instrument af Pleyel, deribland äfven det, hvarpå Chopin spelade under åren 1846—48. Föredragen väckte lika stort intresse som sjelfva instrumenten, hvilka voro väl bibehållna.

— »Fogelburen» är namnet på en ny 3-aktsoperett, med text af Nutter och Beaumont, musik af Charles Lecoq, och som den 11 Febr. första gången uppfördes å Nouveautés-teatern. »Fogelburen» är namnet på ett lustslott, tillhörigt en af de manliga hufvudpersonerna i stycket. Operetten gjorde ingen lycka. På samma teater väntas en ny operett af Audran, kallad »Den talande källan».

Dresden. Reineckes komiska treakts-opera »Auf hohen Befehl» har rönt fullständig framgång vid första framträdandet på Hofteatern d. 11 Jan. »Musiken är fin», säger en kritiker — »graciös och utomordentligt vackert instrumenterad; de poetiska likasom de lustiga momenten äro öfverallt karakteristiskt tecknade, och subtiliteten i orkesterbehandlingen verkar en särdeles behaglig stämning, i det för hvarje situation den rätta färgen blifvit träffad.»

Leipzig. »Die drei Pintos», komisk opera i 3 akter af C. M. von Weber, — börjad af honom och sedan efter af Carl von Weber omarbetad text till den musikaliska delen fullbordad, med användande af manuskript af komponisten, genom Gustav Mahler — gafs här d. 26 Jan. å Stadtteatern för första gången inför fullsatt salong och flere musikaliska notabiliteter, som samlats från flere håll till denna märkliga premiére. Operan mottogs med stort bifall, och såväl de spelande som herr. Weber och Mahler samt dirigenten Stagemann blefvo rikligt hyllade med kransar och blommor, hvarmed också C. M. v. Webers i hast anskaffade byst på scenen bekröntes af artisterna.

Magdeburg. Götz' »Widerspänstigen Zähmung» — antagen till uppförande på vår stockholmska operascen — har

gifvits här första gången d. 15 Jan. och mottogs med lifligt bifall.

Zürich. *Alma Fohström*, den bekanta finska sångerskan, har såsom Margareta i Gounods »Faust» framkallat en entusiasm utan like i denna stad.

Neapel. På samma gång som San Carlo-teatern först gaf Verdis »Otello», hade en fyndig impressario hyrt Teatro Nuovo för att der gifva Rossinis »Otello». Alla vilja nu jemföra operorna, och sålunda kunna båda teatrarna locka fulla hus.

— Ett nytt musikaliskt underbarn, den lilla violinspelerskan *Dionesi*, har väckt stor sensation å konserter härstädes.

Madrid. Bizets »Carmen» har ej gjort lycka i den spanska hufvudstaden. Kritiken säger om operan, att den är aldrig ett tecken spansk utom de spanska namnen och dragterna.

— Adelina Patti uppträdde här den 4 Febr. på kgl. teatern i operan »Linda di Chamounix» och naturligtvis under oändligt bifall. Hon var engagerad för 6 föreställningar med ett honorar af 12,500 fracs för aftonen.

Genève. Massenets opera »Don Cesar de Bazan», som först gafs i Paris 1872 utan synnerlig framgång, har af komponisten omarbetats och blifvit här väl emottagen.

Frankfurt a. M. har stadsstyrelsen beviljat de båda stadsteatern ett understöd af 150,000 mark.

Augsburg erhåller Stadsteatern ett understöd af 24,000 mark, 7,000 för orkestern, 17,000 för belysning, uppvärmning och andra ändamål.

Hamburg. Massenets »Cid», som gafs här i början af året, gjorde ingen lycka; efter andra representationen försvann operan från scenen.

— Tenoren Bötzel har nu återkommit från Amerika och — heter det — med sitt höga C välbehållet.

Wien. På Carl-teatern gafs den 14 Febr. en ny operett, som väckte mycket bifall, »Der Sänger von Palermo» med text af Bernh. Buchbinder, musik af Alfr. Zamara jun. Musiken säges utmärka sig genom melodirikedom och en viss förnäm hållning. Bland nummer som slog mest an nämnas en stämningsfull kärleksduett, två trestämmiga valser och en siciliansk folkvisa.

— Om miss *Nikita*, som nyligen med stort bifall låtit höra sig här å konserter, och hvars egentliga namn är Louise Margarethe Nicolson, säger en kritiker: »hon är en rikt begåfvad sångerska af samma skola, ehuru ej samma röst som Patti, och ingalunda förvånande med tekniska konststycken. Men i denna,

i knoppning stadda, välljudande stämman ligger en framtid, och den unga 15—16-åriga flickan eger en så musikalisk natur, och, ett så behagligt och själfvullt väsen, att hon ovilkorligen tilltvingar sig beundran.»

Leipzig. Carl Reineckes komiska opera »Auf hohen Befehl» i tre akter med text bearbetad efter Riehls novell »Ovid bei Hofe» — gafs på nya stads-teatern här för första gången d. 17 Febr. 1888. Operan har gifvits förut på flere teatrar i Tyskland, innan den upptogs här, oaktadt Reinecke lefver och verkar i Leipzig. B. har förut skrivit operetten »Der vierjährige Posten», operan »König Manfred» och sångspelet »Ein Abenteuer Handels», men dessa verk hafva ej haft någon större spridning; hans sista opera synes deremot komma att röna ett bättre öde. Operan utfördes här förträffligt och tillvann sig stort bifall.

— **Webers** efterlemnade opera »Die drei Pintos» har utkommit i klaverutdrag hos C. F. Kahnt Nachfolger i Leipzig.

Berlin. Till generalintendenturen insändes föreg. året ej mindre än 53 operor för uppförande å operascenen. Af

dessas antogs endast fyra: »Der Haide-schacht» af Holstein, »Turandot» af Rehbaum, »Loreley» af Emil Naumann och »Irrungen» af prof. Lorenz. Dessa skola dels under loppet af denna säsong, dels under den nästa komma att uppföras.

— Alfred Ritterhaus är namnet på en ny tenor, som engagerats vid hofoperan. Han har förut varit artilleriofficer. Engagementets långvarighet beror på framgången med debuterna.

Newyork. Fru Etelka Gerster-Gardini har i början af året konserterat här med lysande framgång. Ryktet om att hon alldeles förlorat sin röst synes också vara ogrundadt, och torde ha haft sin orsak i för tidigt uppträdande efter en genomgången sjukdom, innan den berömda sångerskan fullkomligt återvunnit sina krafter.

Nya artister, som väckt mer än vanlig uppmärksamhet i utlandet äro: *Karl Halir*, violinist, hofkoncertmästare i Weimar, samt pianisterna fröken *Elisabeth Magnitzki* från Moskwa, den unge ryssen *Leopold Godowsky*, som nyss konserterat i Paris, samt den likaledes unge *Stephan Thomán*, ungrare och elev af Liszt.

Dödsfall.

Alard, Delphin, utmärkt violinist och kompositör för sitt instrument, f. 8/3 1815 i Bayonne, † i Paris d. 22 Febr. Lärjunge af Pariskonservatoriet (Habeneck) uppträdde han redan vid 10 års ålder offentligt och eröfrade 15 år gammal första priset i violinklassen. Efter Baillots blef han violinprofessor vid konservatoriet (1843—75) och gjorde sig der känd som en utmärkt lärare (Sarasate är hans lärjunge). A. har komponerat en mängd violinmusik: fantasier öfver operor och originaltema, konserter, etyder, duetter för piano och violin m. m. och utgifvit en förträfflig violinskola, öfversatt på flera språk.

Gulomy, Jérôme, violinvirtuos, f. 1821 i Pernau; sedan 1853 hofkoncertmästare i Bückeburg. G. besökte under sina konsertresor Sverige och konserterade i Stockholm på kgl. teatern och i börs-salen i Nov.—Dec. 1846. Han invaldes till ledamot i Musikal. Akademien 1847.

Musiken uppväcker omedelbarligen endast känsla.

C. M. v. Weber.

Alla sorters

Stränginstrumenter

såsom

Violiner, Altviolier, Violonceller,
Kontrabasar, Mandoliner,
Guitarrer och Zittror m. fl.

från **Markneukirchen** äfvensom **Parisertill-
verkning** säljas under garanti.

Stråkar, Lådor och Tillbehör.

Violinlåda af trä, med läs & hakar, till hälften fodrad med flanell, pris Kr. 4: 50.

Accordangifvare pris Kr. 6: 50.

Tonangifvare pris Kr. 5: 50.

Dessa båda instrument omfatta hvardera en octav och tjena till angifvande af hvarje full dur- eller moll-treklång och till hvarje enskild ton; äro mycket att rekommendera för anförare af sångföreningar. — **Stäm-pipor** till violin, 4-toniga E A D G, pris pr st. Kr. 1: 50.

Utmärkta Romerska Strängar.

Pris för violin E 40 öre, A 35 och D 40 öre pr st. Violoncell A 60 öre och D 80 öre pr st. Prof sändes på begäran gratis och franko.

Emil Fröling,
Norrköping.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och Orgelharmo-nier af de bästa Tyska & Amerikanska fabriker i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! Hufvuddepot för Bltuthners verldsberömda Flyglar, samt **Rö-nischs & Steinweg Nachfol-gers** utmärkta Pianinos.

Skoleorgler.

4 Oktv Kr. 60— Kr. 75.

5 Oktv Kr. 100, 120, 130.

udsälges i Löbet af Februar og Mars.

A. SABRÖS Boghandel

Kristiania. (G. 12223×3).

Svensk Musiktidnings

Musikalb um

1887

inneh. Pianostycken af Em. Sjögren, Stephen Heller, Th. Kirchner, F. H. samt sånger af Gösta Geijer, A. M. Myrberg, A. L. — kan köpas i musik- och bok-handeln samt å tidningens expedition för 1 krona.

INNEHÅLL: Teaterfrågan. I — Robert Schumanns bref (forts.) — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

SVENSK MUSIKTIDNINGS årgångar 1884, 1885 och 1886 säljas till nedsatt pris af 4 kronor pr årgång, 7 kronor för två årgångar, 10 kronor för alla tre, då **kontant liqid** med beställning efter noggrann adress sändes **direkt till Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm.**